

A „szárazföldi-kikötő“

Malaszewicze, a kelet-lengyelországi Terespol környékén levő falu neve 1939. szeptember 1-én vált ismertté: az itteni erdők közötti tábori repülőterre hullottak az első náci bombák.

Malaszewicze neve ma is közismert nemcsak Lengyelországban, hanem egész Európában és azokban az ázsiai országokban, amelyeknek vasúti összeköttetése van Európával. A Varsó-Moszkva vasútvonal egykori jelentéktelen kis állomása hatalmas áruforgalmi központtá fejlődött, ahol átrakják a Szovjetunióból és az ázsiai országokból a közép- és nyugat-európai országokba küldött szállítmányokat. Breszt állomásról minden-

nap átlag 15, egyenként 36 000 tonnás teherszerelvény érkezik Malaszewiczebe. A szállítmányok között szerepel érc, gabona, papír, kálisó, különféle fém és gép, gyapot, gépjármű, kaukázusi és krími bor, déligyümölcs.

A malaszewiczei „szárazföldi kikötőben“ 6000 ember dolgozik. Az átrakodás 87 százalékának gépesítése révén a kocsik állásideje 17 órára csökkent, ami rekordteljesítmény.

A malaszewiczei forgalom híven tükrözi a fejlődő kelet-nyugati áruforgalmat. A kereskedelmi kapcsolatok fellendülését igazolja, hogy a „kikötő“ áruforgalma az utóbbi időben 30 százalékkal emelkedett.

Törpe helikopterek

A Moszkvai Repülő Intézet hallgatói több érdekes helikoptertípust konstruáltak. Az egyik légi jármű súlya mindössze 52 kilogramm. A motort egy „Druzsba“-típusú, benzinmeghajtású fűrészgépből kölcsönözték. A futóművet egy felfújható gumipárnával helyettesítették, a légszűrőt pedig üveg-szerű műanyagból alakították ki. A mini-helikopter hátizsákban is hordozható és néhány perc alatt összeszerelhető. A gép 100 kilogramnyi teher 200 kilométerre való szállítására alkalmas.

Egy másik, szintén a hallgatók által konstruált helikopter 100 kiló súlyú és 3500 méter magasba képes emelkedni.

A műszaki előkészítés fontossága a szarvasmarha-program beruházásainál

A mezőgazdasági termelés eredményeinek fokozásában egyre nagyobb szerepe van a technikai-műszaki felszereltségnek, a termelési módszerek és eszközök ésszerűen összehangolt kapcsolatainak, a műszaki fejlesztésnek. Egy-egy mezőgazdasági üzemben a műszaki fejlesztés beruházás formájában jelenik meg. Egy új gép, esetleg gépsor bevezetése, a meglévő épületállomány felújítása, korszerűsítése, egy új épület vagy telep üzembe helyezése alapvető változást eredményezhet a termelésben; csökkentheti az önköltséget, növelheti a munkatermelékenységet; megkönnyítheti a nehéz fizikai munkát.

Helytelen gyakorlat, hogy rövid előkészítő munka után „sürgöttük” az új telep megépítését a benépesítésre, az üzemeltetésre viszont már nem készültünk „tervekkel”. És még csodálkozunk is, hogy az új létesítmény nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, sőt talán átmenetileg komoly nehézséget is okoz az üzem életében. Nem lehet tehát eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos a minden részletre kiterjedő előkészítés, a komplex szemlélet, az üzem technológusának, állatorvosának, a műszakiaknak állandó együttműködése a beruházás realizálására vonatkozó elhatározás pillanatától kezdve. Inkább az előkészítés tartson egy-két évig — természetesen folyamatos, de nagyon alapos munkát feltételezve —, mint a beruházás megvalósítása és a „próbáuzem” húzódjon éveken át.

Az elmondottak tulajdonképpen valamennyi beruházásra általános érvényűek, de különös jelentőséggel bírnak a korszerű szarvasmarhatelepek esetében, amikor a 15–30 milliós investíció — nagyságrendtől és a műszaki megoldásoktól függően — mind a népgazdaság (állami dotáció), mind pedig a mezőgazdasági üzem számára (sajátos hozzájárulás) komoly erőfeszítéssel jár.

Mindenekelőtt a komplexitás szükségességét emeljük ki: a beruházásnak a technológia és a műszaki megvalósítás szempontjából egyaránt „komplettnak” kell lennie. De mit is értünk ezen? Hiába törekszünk a „legdrágább”, legmodernebb épület- és gépi megoldásokra, ha az új telep feltétele nem megoldható, vagy ha a benépesítésre kerülő állomány állategészségügyileg kifogásolható, vagy nincs megfelelő szakembergárda, rendezetlen a takarmányellátás stb. — a várt eredmény elmarad. Hangsúlyoznunk kell, hogy a korszerű állattartó — például tehenészeti telep tervezése a szántóföldön kezdődik és ott ér véget!

Törökdni kell a műszaki korszerűsége: az épületek élettartama és beruházási költsége legyen egymással összhangban; az objektumok paraméterei tegyék lehetővé az élettartam alatt bekövetkező technológiai változások követését. Kis ráfordítással legyenek átalakíthatók. Fontos követelmény, hogy az építkezés tegye lehetővé a korszerű építéstechnológia alkalmazását, maximális előgyártottság mellett, a rövid építési átfutási időt.

A mezőgazdasági beruházás helyes és célszerű kialakítása csak úgy lehetséges, ha valamennyi technológiai

összefüggést már a tervezés során felderítettük, aprólékosan számba vettük, elemeztük és a kapcsolódásokat kialakítjuk, majd azokat a gyakorlat igényével összhangba hozzuk. A korszerűségi és üzemi igényeket kielégítő létesítmények enélkül nem hozhatók létre.

Valójában tehát az állat, a gép, a berendezés, az épület, a járulék, a dolgozó ember közreműködése, adják a telep technológiáját. Ez pedig a termelés mennyiségi és minőségi fejlesztésének egyik legfőbb eszköze.

Messinger Gézáné,
az Országos Tervhivatal főmérnöke

A szülőtartásról

R. I. szegedi olvasónk kérte, tájékoztassuk arról, hogy a szülő mikor igényelheti gyermekeitől a tartásdíjat és az milyen összegben jár?

A családjogi tartási kötelezettségnek általában, így a szülőtartásnak is két fontos előfeltétele van, mégpedig: a rászorultság és a tartási képesség.

A rászorultság azt jelenti, hogy idős kora vagy más ok miatt munkaképtelen szülőnek nincs olyan vagyona, illetőleg jövedelme, amelyből megélhetését biztosítani tudná. A tartásra az a gyermek képes, aki vagyoni helyzetéből adódóan rendszeresen hozzá tud járulni szülőjének eltartásához anélkül, hogy ezáltal saját magának, illetőleg gyermekeinek vagy házastársának az eltartását veszélyeztetné. Tehát a gyermek a vagyontalan és arra rászoruló szülő, köteles eltartani.

Nem tarthat igényt a tar-

tásra az a szülő, aki gyermekével szemben fennálló kötelezettségét olyan súlyos mértékben megszegte, ami az alapvető erkölcsi elvek teljes semmibevitelét mutatja. Nem teszi érdemtelené a szülőt a tartásra, ha gondoskodása a gyermekéről nem terjedt túl a rászorultság megállapított gyermektartásdíj megfizetésén. A szülőnek a tartásra való érdemtelenességét — amely csak egészen kivételes esetben állapítható meg — a gyermeknek kell bizonyítani. Ha a tartásra szoruló szülőnek több gyermeke van, a tartási kötelezettség valamennyi gyermeket terhel. Ilyen esetben a gyermekek között a tartási kötelezettség egyenlő arányban oszlik meg. Ha az egyik gyermek meghal, a ráeső tartás teljesítése az elhalt gyermekeire, vagyis a tartásra jogosult személy unokáira hárul, feltéve, hogy az unokák a tartásra képesek.

Természetesen ez vonatkozik az örökbefogadott és a mostoha gyermekre is.

A szülőtartás vonatkozásában a jogszabály nem ír elő mértéket a tartásdíj összegére, hanem ha vita merül fel, ezt a bíróságnak az összes körülmények figyelembevételével kell megállapítani. Olyan esetben, ha a szülőnek van bizonyos keresete, vagy jövedelme, de megélhetéséhez az nem elegendő, a tartási kötelezettség megállapításánál ezt a jövedelmet is figyelembe kell venni.

A szülőtartásra kötelezett gyermek a tartást — választása szerint — saját háztartásában természetben vagy havonként előre pénzben szolgáltathatja.

A szülőlt személyesen gondozó gyermek javára a gondozással járó munkát és egyéb terhet a tartási kötelezettség megállapításánál figyelembe kell venni.

Dr. V. M.

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET
Házasság: Fleisz István és Fülepi Klára, Gyuris Minaly és Hattyasi Andrea, Vida József és Sebők Mária, Szabó Ferenc és Trif Katalin, dr. Juhász Endre és dr. Kovács Borbála, Répási Károly és Lengyel Éva, Megyeri Pál és Matolay Agnes, Gortva Mihály és Veres Erzsébet, Fekete József és Berezszyk Dva házasságot kötöttek.
Születés: Miklós Zoltánnak és Nagy Juliánnak Annamária, Kis Szilveszternek és Marton Olgának Szilveszter Gábor, Bodó Lajosnak és Bodó Veronikának Robert Lajos, Törökly Lajosnak és Kopasz Matilának István, II. és Ferencnek és Faragó Saroltának Katalin, Varga Pálnak és Lehoczki Editnek Árpád Zoltán, Simali Mihálynak és Dudás Veronikának Zoltán Kadosa, Mészáros Ferencnek és Kiss Aranykának Tibor, Fábrián Lajosnak és Bagoly Erzsébetnek Lajos, Nagy Mihály Károlynak és Konráth Ibolyának Róbert, Nagy Ferencnek és Fazekas Erzsébetnek Ferenc, Sarányi Lászlónak és Miskolci Annának László, Dobó Lajosnak és Pozsár Agnesnek Gábor, Marton Vilmosnak és Aradi Erzsébetnek Andrea, Jäger Imrenek és Csamangó Erzsébetnek Zoltán Imre, Szakács Józsefnek és Kosa Erzsébetnek Anita Andrea, Pipicz Józsefnek és Koszó Piroskának Ibolya, Miklós Ferencnek és Magyar Teréznek Zita Marianna, Városi Ferencnek és Lomjányókné Ilonának Ferenc, Városi Ferencnek és Lomjányókné Ilonának László, Jancsó Károlynak és Katz Editnek Edit Borbála, Lajos Istvánnak és Papp Piroskának István, Kulcsár Jánosnak és Szanka Etelkának Zoltán János, Veszelovszki Antalnak és Barkányi Etelkának Erika Beáta, Toth-Godó Jánosnak és Ilte Rozáliának Zsolt, Nagy Józsefnek és Kőrösi Eszternek Róbert, David Antalnak és Nyerges Ibolyának Andrea, Szavany Balázsnek és Markovics Katalinnak Katalin, Szécsi Istvánnak és Petrics Erzsébetnek Zsolt, Nyúl Lászlónak és Eiler Evának Gábor, Pechan Zoltánnak és Krizsa Máriaanak Szabolcs Zoltán, Pinter Istvánnak és Sepp Katalinnak István, Gódjár Istvánnak és Szabó Sárának Emese, Szabó Mihálynak és Kovács Katalinnak Erzsébet nevű gyermekek született.

II. KERÜLET
Házasság: Malátszky János és dr. Miklósi Gizella Julianna, Kiss István Tibor és Perlaki Julianna Mária, Móni Imre és Benkocs Éva Katalin, Lakatos Béla Aladár és Dobrai Mária, Szécsi István és Dunai Kovács Erzsébet, Tóth Tibor és Halász Erzsébet Anna házasságot kötöttek.
Halálozás: Szekula Etelka, Forrai Kálmánné Kajtár Gizella, Doroszlai Ervin, meghalt.

III. KERÜLET
Házasság: Szekeres Szilveszter és Papp Irén, Csizsár János és Rózsa Zsuzsanna Klára, Gazi Tóth Imre és Szógi Ilona Rozália házasságot kötöttek.
Születés: Kalmár Lajosnak és Szabó Ilonának Ilona, Föld Istvánnak és Csélecs Anna Erzsébetnek Idikó, Szűcs Ferencnek és Makra Piroskának Erika, Benics Istvánnak és Kis Ida Saroltának Gábor István, Papp Andrásnak és Szűcs Margitnak Loránd András, Zsufa Miklós Mihálynak és Onodi Katalin Máriaanak Csaba László nevű gyermekek született.

Halálozás: Szabó-Biczók Antal, Molnár Gyuláné Tímea Mária, Ottlik Mihályné Kornár Júlia, Bállint István, Deutsch Imréné Ungár Lenke, Schönberger Károly Gyula, Bán Ferencné Fazekas Mária, Koreck Paula Margit, Moldovay Kálmánné Cseryeny Jolán, Csanádi Rozália, Huba Antalné Nagygyörgy Etelka meghalt.

BERCEZLI A. KÁROLY

Hullámsír

106.

Szekekeré váratlanul fölnevetett.
— Bogár Imrét a pesti nők virágcsokorral halmozták el, mikor az Üllői úton akasztani vitték.
— Jellemző a nőkre — morgott Novák, a ki- nek a házassága sem volt sikeres.
— Inkább arra jellemző, hogy az ország népe nem tudta őket egyértelműen elítélni, tehát nemcsak gonoszlevőt, hanem még is látott bennük, s ennek nyilván volt egy rakás tapasztalati alapja is. Néha meghökkenítő szociális érzé- kőről tanusítottak, s a végén tettek annyi jót, mint amennyi rosszat. Rózsa Sándorról ez a segítő szándék köztudomású volt — feszegette tovább a kérdést Várady. — De hogy visszatér- jebb Rádayra, le kell szögezmem, hogy közép- kori, sátni módon vallatta őket. Verés közben a karcagi kettőst járatta velük, aztán jóllakatta őket erős pörkölttel, szivarra is rágyújthattak, de vizet nem adott nekik napszámra. Persze hogy bevallopták az anyjuk megölését is. Vagy belefektette a Ráday-féle szögesbölcsőbe, s ad- dig ringatta a pucér vádoltat, míg csupa seb nem lett a teste, kínjában tehát újra csupa val- lott, de mindent, azt is, amit sose követett el.

Volt egy találmánya, mely méltó a följegyzésre. Ezeket Kelemen Pistától tudom, aki át- bönögözte a jegyzőkönyveket, mert a vádolt — akár bűnös volt, akár nem —, ha egyszer ki- került a vár nyirkos, napatlan, egerekkel, pat- kányokkal eljett kazamatáiból, soha egy szót nem szolt ezekről, semmit el nem árult, bár- hogy faggatták is olyan pokolian megféle- mlítették a legkeményebb pusztai legényeket is, ezért keringtek aztán még a valóságosnál is el- képzetőbb mendemondák a „zwinger” borzal- mairól. A találmány az volt, hogy a póre vád- lottat beleültették egy üres hordóba, aztán za- bot vagy rozst öntöttek rá addig, amíg az a nyakáig nem ért. Kezét pesze alul megkötöz- ték. Aztán jól megöntözték vízzel. A zab, vagy a rozs persze néhány nap múlva csúszni kez- dett, s ez úgy csiklandozta a szerencsétlen bű- rért, hogy őrlöngve vallott mindent, bármit kér- deztek is tőle, csak szabaduljon a viszketéstől.
— Hát, nem mondom — csóvalta fejét ros- szalólag a főgúzsú — ezek valóban az akvizí- ciós eszközök, s ezekről persze én is tudok, de igazán nem csoda, hogy a jó lelkű Erzsébet ki- rályné tiltakozott e szörnyűségek ellen ittjár- takor, s oly meggyőzően, hogy Rádayt a ki- rályi kénytelen volt visszarendelni, pedig az ő lelkét is terhelte egy csomó igazságtalan, sőt jogtalan halálos ítélet. De volt ám a betyárok között olyan megátalkodott ember is, akivel a gróf, de még az atyaisten se boldogult volna. Nekem volt szerencém néhányhoz.
— Nekem is — felelt harciasan Várady —, hiszen én kiskun betyárokkal is verekedtem a forradalom idején Verbásznál, s Szabadkát az

ő segítségükkel mentették fel a kaponyai csár- da mellett, a rációk felett aratott nagy győze- lemme. Lehet, hogy vad emberek voltak, de annyi szent, hogy ritkán találkoztam olyan baj- társakkal, mint amilyenek ezek a kiskun ban- diták voltak. S ez áll Rózsa Sándorra is.

Váradynak már egy kicsit a fejébe szállt a bor, s elérkezett az a pillanat, amikor rátérhet legnagyobb élményére, a szent-tamási csatára. Novák is, Szekere is hallotta már számtalan- szor, de az ifjú Lázár még nem, s ez elég ürügy volt ahhoz, hogy újra elmesélje azt a hősi na- pot, amely életét tartalmassá tette.
Eszrevétlenül hangolt, neki is meg kellett tartania az átmenetet, hogy megőrizze az ön- kénytelenség látszatát, s a kiskun betyárok hősiessége most megfelelő ugródeszkának tűnt fel, hogy a figyelmet róluk a maga valóban nem jelentéktelen tettei felé irányítsa.
— Hát, bizony, a kaponyai csárda — mosoly- gott ellágyultan, s már előre örült, hogy za- vartalanul folytathatja a megkezdett nagy té- mámat. — Sétvertük a csúrhét, a fele megfuta- modott, a többi ott maradt a kocsmá körül holtan. Persze, beomlott a csárda nagy része is, de annyi hely azért maradt, no meg bor is, hogy megírjuk a győzelmi áldomást. De hát ez gyerekjáték volt a goszpodicej csatához ké- pest. Akkor már főhadnagy voltam, kőlyök még, persze. De hát még most sem vagyok olyan vén, azért, hogy ennyit fecsegek — nevetett a kissé ittas emberek halk göcögésével.

Jaroslav Kucera,
a Rovnost munkatársa

(Folytatjuk.)